

Inhoudsopgave

Voor wie is deze brochure?	1
1. Hepatitis C	1
1.1 Wanneer behandelen?	2
1.2 Wanneer niet behandelen?	2
2. De behandeling	4
2.1 Welke medicijnen?	4
2.2 Toediening	4
2.3 Hoe lang duurt de behandeling?	5
2.4 Meten van het effect van een behandeling	5
2.5 Bijwerkingen	6
3. Hepatitis C en hiv	9
4. Alternatieve behandelingsmogelijkheden	9
5. Eindpunten van de therapie	10
6. Nieuwe geneesmiddelen en onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen	10
7. Algemeen	11
7.1 Ondersteuning bij behandeling	11
7.2 Voeding/dieet	12
8. Bronnen	13
9. Wilt u meer weten?	13
10. Verklarende woordenlijst	14

8. Bronnen

Bijsluiterteksten van PegIntron, Rebetol, Pegasys, Copegus.
<http://www.emea.europa.eu>

MW Fried et al. Peg-Interferon alfa-2a plus ribavirin for chronic hepatitis C virus infection. N Engl J Med, vol 347, no 13, sept 26, 2006; 975-982.

Lotgenotencontact, initiatief van de Nederlandse Leverpatiënten Vereniging.

Seeff, LB, Lindsay KL, Bacon BR, Kresina TF, Hoofnagle JH. Complementary and alternative medicine in chronic liver diseases. Hepatology sept 2001; 34 no 3: 595-603.

9. Wilt u meer weten?

Meer informatie vindt u in andere folders en brochures van het Nationaal Hepatitis Centrum en de Nederlandse Leverpatiënten Vereniging.

Aanvullende informatie over hepatitis C en hemofilie vindt u ook bij de Nederlandse Vereniging van Hemofiliepatiënten (NVHP)

Tel: (020) 659 90 21, www.nvhp.nl

Deze brochure is tot stand gekomen onder toezicht van de Raad van Advies van het Nationaal Hepatitis Centrum en van de Nederlandse Leverpatiënten Vereniging en is een coproductie van beide organisaties.

De uitgave is mede mogelijk gemaakt dankzij een financiële bijdrage van:

Roche

Schering-Plough BV

Siemens Medical Solutions Diagnostics BV

Verklarende woordenlijst

In deze verklarende woordenlijst vindt u begrippen en termen die gebruikt zijn in deze folder of die u kunt tegenkomen in andere literatuur over hepatitis B:

Afweersysteem	Zie immuunsysteem.
ALT/ALAT	Alanine aminotransferase, één van de enzymen uit de lever. Bij levercelschade zijn deze in het bloed verhoogd aantoonbaar. De ALAT waarde kan sterk schommelen.
Antistoffen	Eiwitten die door het afweersysteem gemaakt worden en het virus in het lichaam onschadelijk te maken.
Antivirale middelen	Medicijnen waarmee virussen worden bestreden.
AST/ASAT	Aspartaat aminotransferase, één van de enzymen uit de lever. Bij levercelschade zijn deze in het bloed verhoogd aantoonbaar. De ALAT waarde kan sterk schommelen.
Bilirubine	Afvalproduct van de lever dat via de galwegen in de darm wordt uitgescheiden. Bilirubine is verhoogd in het bloed aanwezig bij geelzucht.
Bloedproducten	Alle producten die uit bloed van donoren gewonnen kunnen worden, zoals stollingsfactoren.
Carcinoom	Een vorm van kanker.
Chronische infectie	Infectie die langdurig aanwezig is en niet spontaan (d.w.z. zonder behandeling) geneest.
Cirrose	Onherstelbare verandering van de lever door littekenweefsel als gevolg van een chronische leverontsteking.
DNA	Deoxynucleïnezuur: één van de erfelijkheidsdrager van een cel of virus.
Echografie	Onderzoek van weefsel en organen met behulp van elektronisch geregistreerde weerkaatsing van geluidsgolven.
Fibroscan	Scan die door middel van geluidsgolven de elasticiteit van de lever meet.
Fibrose	Verzamelnaam van minimale tot ernstige verlittekening van de lever, die bij een afnemende leverontsteking nog kan herstellen.
Geelzucht	Verkleuring van de huid en ogen door stapeling van de galstof bilirubine. De oorzaak kan een leverziekte zijn (bv. acute hepatitis), ziekte van de galwegen of verhoogde afbraak van rode bloedcellen.
Hemofilie	Bloederziekte, een stoornis in de bloedstolling, leidend tot een verhoogde bloedingsneiging.
Hepatocellulair carcinoom	Kanker die ontstaat in de lever. Dit is tegenstelling tot kanker in de lever als uitzaaiing van kanker elders in het lichaam.
Hepatitis serologie	Testen die hepatitisvirussen en antistoffen in het bloed aantonen.
hiv	Humaan immunodeficiëntie virus, dat het menselijk immuunsysteem aantast.
Immuunsysteem	Afweersysteem van het lichaam. Dit bestaat onder andere uit antistoffen die een verdediging vormt tegen binnendringende bacteriën, virussen, schimmels etc.

Incubatietijd	Periode tussen besmetting en ziek worden. Voor hepatitis B bedraagt deze periode 2 tot 12 weken, voor hepatitis C 5 tot 12 weken.
Interferon	Zie PEG-interferon.
Leverbiopt	Klein stukje weefsel dat met behulp van een holle naald uit de lever wordt gehaald.
Leverenzymen	Eiwitten uit de lever. Verhoogde waarden in het bloed geven aan dat de lever beschadigd is.
Non-responder	Iemand bij wie de ziekte niet op de behandeling heeft gereageerd.
PCR	Polymerase chain (ketting) reaction: een techniek om zeer kleine hoeveelheden DNA (hepatitis B) of RNA (hepatitis C) te vermenigvuldigen en zodoende aan te tonen.
(PEG)-interferon	Interferon is een eiwit dat door het lichaam gemaakt wordt bij infecties. Voor de behandeling van hepatitis B en C is PEG-interferon als medicijn beschikbaar. PEG (polyethyleenglycol) is gekoppeld aan de interferon om de werkingduur te verlengen.
Percutaan	Door de huid heen. Bijvoorbeeld bij een leverbiopt of bij het toedienen van PEG-interferon.
Perinatale transmissie	Besmetting van moeder op kind tijdens of vlak na de geboorte.
Relaps	Terugval naar de ziekteactiviteit nadat het virus aanvankelijk leek te zijn verdwenen (bv. door behandeling).
Resistentie	Weerstandsvermogen.
Ribavirine	Antiviraal medicijn tegen hepatitis C in capsulevorm, dat de werking van interferon versterkt. De voornaamste bijwerking is (lichte) bloedarmoede.
RNA	Ribonucleïnezuur: één van de erfelijkheidsdragers in een cel of virus.
SVR	Sustained Virological Response: een blijvende respons na de behandeling. Het virus is dan definitief uit het lichaam verdwenen.
Therapie(trouw)	Behandeling van de ziekte; het consequent en correct innemen van de medicatie.
Vaccin	Stof die wordt toegediend bij inenting, ter voorkoming van de ziekte.
Vaccinatie	Het toedienen van een vaccin, ter voorkoming van de ziekte.
Viral load	De hoeveelheid virus in het bloed (virus titer).
Virus	Ziekteverwekker die nog kleiner is dan een bacterie en zich in het lichaam (bv. in de lever) nestelt.

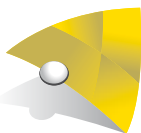

Het Nationaal Hepatitis Centrum en de Nederlandse Leverpatiënten Vereniging werken in elkaars verlengde en vullen elkaar aan op het gebied van informatievoorziening en de bevordering van kwaliteit van zorg.

Het Nationaal Hepatitis Centrum is een kenniscentrum voor hepatitis dat op basis van wetenschappelijke gegevens en expertopinions informatie verstrekt aan algemeen publiek, patiënten en beroepsgroepen.

De Nederlandse Leverpatiënten Vereniging is een patiëntenvereniging die de belangen van patiënten behartigt, lotgenotencontact biedt en algemene informatie verstrekt.

NATIONAAL HEPATITIS CENTRUM

Kenniscentrum voor hepatitis

Stationsplein 8

3818 LE Amersfoort

Tel.: (033) 422 09 80

Fax: (033) 422 09 83

Hepatitis Infolijn: (033) 422 09 88

E-mail: info@hepatitis.nl

Internet: www.hepatitis.nl

**Nederlandse
Leverpatiënten
Vereniging**

Nederlandse Leverpatiënten Vereniging

Stationsplein 8

3818 LE Amersfoort

Tel.: (033) 422 09 81

Fax: (033) 422 09 83

E-mail: info@leverpatientenvereniging.nl

Internet: www.leverpatientenvereniging.nl

NHC

NATIONAAL HEPATITIS CENTRUM

Kenniscentrum voor hepatitis

**Nederlandse
Leverpatiënten
Vereniging**

HEPATITIS C

Behandeling

